

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Concilia Provincialia Mediolanensis Sex

Borromeo, Carlo

Venetiis, 1602

De Sacristia Cathedralis, Collegiatæ, & Parochialis Ecclesiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62072)

De Sacristia Cathedralis, Collegiatæ, & Parochialis Ecclesiæ.

S Y M M A R I U M.

- 1 Sacristia quibus in Ecclesijs, & qua magnitudine; quaque distantia ab Altari maiori exstruenda. 3.
- 2 Sacristia due, vbi edificandæ.
- 4 Situs eiusdem vbi deligendus.
- 5 Fenestras quot, & quales habeat.
- 6 Pavimentum qualis structuræ.
- 7 Ostium vbi fabricandum, & quibus valuis.
- 8 Value aliæ, vbi & qualiter componendæ.
- In Sacristia vnaquaque adsint, quæ sequuntur.
- 9 Imago, & Altare instructum; & ad quem usum.
- 10 Oratorium, & cuiusmodi: Tabellæque orationum.
- 11 Vas lauandis manibus, & quale.
- 12 Mantile, seu Manutergium, & quale: quotque alia. nu. 25.
- 13 Armarium, seu in quo vestes, ornamenta, libri, &c. asseruantur: Vestiarium } & cuiusmodi.
- 14 Longuina ad exponendas sacras vestes: & qualia.
- 15 Armarium pro libris ecclesiasticis
- 16 Armarium pro scripturis.
- 17 Armarium pro certis libris Parochialibus } custodiendis & quo
& scriptis alijs ad animarum curam pertinent. } modo consecra.
- 18 Armaria singula, singulis clauibus munienda.
- 19 Armarium solum, quando eorum trium loco conficiendum: & qualiter.
- 20 Vestiarium insignius quibus in Sacristijs collocandū, & cuius formæ.
- 21 Armarium } pro Canonicalibus indumentis reponendis.
Capsæ
- 22 Supellex Ecclesiastica ad domesticum profanumque, & ad quem alium usum non adhibenda: ea non conuolanda; vt non exponenda: à quibus non contrahenda; & de Missis sine cantu nu. 41.
- 23 Supellectilis munditiæ vt cõsulatur, regulæ instructionum instar edenda.
- 24 Idque Metropolitanæ cura.

25 Sacristia } Cathedralis }
              } Collegiatæ }
              } Parochialis }

quam supellectilem, & qualē, quotuplicemque; quas tabellas, & cuius formæ: quos libros, queque; instrumēta, & cuius formæ habeat, vltra ea, quæ diuersis titulis; præcipue, Tit. de supel. Missarum, &c. Episcopaliū. Tit. de Supellectile, quæ Canonici &c. Tit. de Supellectile Ecclesiæ Paroch.

26 *In Sacristia silentium seruandum.*27 *Illam laici non ingrediantur.**Sacristie officium quale. De Ministris Eccl. 35.*Inft. fab. Ecc.
li. 1. c. 27. De
Sacristia.

DE ædificijs prætereà adiunctis, Sacristia ædificatio vna, ac præcipua etiam est: de qua instructionem hoc loco breuiter conteximus.

Porrò Sacristia, quæ ab antiquis camera aliquando, & secretarium item dicitur, locus scilicet, ubi sacra supellex recondebatur, in omni tuius generis Ecclesia exstruatur: quæ pro Cathedralis Collegiata, & Parochialis Ecclesie magnitudine, & pro numero

ministrorum, proque copia sacre supellectilis, ampla sit, atque eiusmodi, vt paulò longius pateat.

2 Nec verò inprobatum vsus duarum Sacristiarum in insignioribus, & frequentioribus Ecclesijs: quarum vna Capitulo, & Chori supellectili; altera Sacerdotibus, Capellanis, & reliquis Ecclesie ministris, ac reliqua supellectili, vsui sit.

3 Ab Capella, Altariuè maiori tantum inter sit, vt Sacerdos, Missæ Sacrum solemniter facturum, cum illis, qui ei ministraturi sunt, inde processionaliter ad Altare, ordine progredi possit, vt antiqui moris est, eius mysterij significatione.

In cæteris Parochialibus, & alijs inferioribus Ecclesijs, commodi causa, permitti poterit Episcopi iudicio, vt Sacristia à Capella, Altariuè maiori minus absit; tum verò curandum erit, vt à domicilio Parochi non valde distet.

Inft. Ibid. De
situ Sacristiæ
& fenest.

4 Omnis autem Sacristia ad Orientem, & ad Meridiem versus, quò ad eius fieri potest, omninò spectet.

Ità verò construat, vt illius substructione, luminibus eiusdem Capelle maioris non obstruatur.

Ibid.

5 Fenestras duas, pluresuè habeat, easque vbi potest, è regione sibi respondentibus, ac præsertim à dextro, & à sinistro latere; ut, cum habeat, vnde aer exeat, eius locus non humidus sit, neque vliginosus; sed, si qua vligo est, inde, aliquando patefactis fenestris, foras se det.

Quæ fenestræ duplicibus clathris ferreis, vel simplicibus saltem densioribus, & firmioribus sepiantur, & muniantur; tum etiam opere iureo, & reti, vt in præscripto fenestrarum Ecclesie demonstratum est.

Contecta verò sit opere fornicato, aut saltem laqueato.

Ibid. De Pa-
uimento Sa-
cristiæ.

6 Pavimentum habeat non tabulis constructum; sed eiusmodi, quod subtus paruulis fornicibus constans, totum ample fornicatum ab humo altius aliquanto, vbi potest, præ humiditate, exstruatur; nè indumenta sua tra-

oblecta

ob loci, situs uel viginem putrescant, aut corruptantur. Cui rei, quò cautius prouideatur; extrinsecus etiam terra congesta, parieti adherens, ac stillicidia item, quæ humiditatem gignunt, inde procul amoueantur; tum solum præterea exterius statuminetur, videribusq; & calce solidetur.

7 Ostium Sacristiæ huiusmodi sit, cuius aditus non in Capellam maiorem, nisi in Ecclesijs minùs insignibus, secùs permittendum Episcopus duxerit; sed, in locum publicum, nempe ingremium Ecclesiæ recta pateat. Bene autem septum sit firmissimis valuis, pessulo solido, sera, & clauis itidem firma.

8 Ostij valuis, è regione aliæ valuæ tenuiores, extrinsecus, aut intrinsecus respondeant: quæ à parte inferiori tabulis scilicet, à superiori tela confecta, laicis aditum, & aspectum in Sacristiam præcludant: cæq; pondere graui appenso, per se pessulo, artificiosè confecto, claudantur.

Quibus in valuis tenuioribus à parte superiori paruulam fenestellam eamque clathratam, extrui non vetatur: quæ, perpetuò intrinsecus clausa, non aperiantur; nisi, cum aliquid è Sacristia petentibus, inde responsum datur.

9 In omni Sacristia, loco magis conspicuo sit sacra icona; tum etiam, si amplitudo Sacristiæ patiatur, Altare, vel mensa, armariumuè, quod formam Altaris præbeat, instructum Cruce, candelabris, mappaque constructum; apud quod Sacerdotes celebraturi sacris vestibus induantur.

10 Sit præterea Oratorium ab aliqua Sacristiæ parte, siuè foris promi-nens, siue intus, decenti loco: idque instar paruuli cubiculi, quo Sacerdos, Missæ sacrum facturus, se recipiat; ibiq; sese colligens, paulisper meditetur, & oret. Proinde tum Altare paruum sit, in quo proposita Crucifixi effigie, aut alia pia imagine, sanctè precetur; tum scabellum, ubi orando genua flectat.

Si verò Sacristia ita exigua, & angusta est, vt eiusmodi Oratorium habere nullo modo possit; ab aliquo eius latere, quod orationi commodius sit, scabellum saltem, seu bradella aptè loco, tela saltem, vel panno obducto, collocetur, vbi Sacerdos genua flectens, oret; affixa in pariete aliqua vt supra, imagine sacra.

Tum præterea Oratorium separato, quantum possit, loco positum, atque distinctum: vbi possit Sacerdos in solitudine se colligere, & orare, ante, & post Missæ celebrationem.

10 In Oratorio quocumque sit tabella, in qua orationes, ad Missæ sacrum preparatoriae, descriptæ sint.

Tabula etiam de orationibus, sacro unicuiq; indumento accommodatis.

11 Vas præterea aquarium, quod manibus abluendis vsui sit, è solido lapide fiat: cui papilla vna, aut, prout opus erit, plures infigantur. Ab inferiori parte, sinus aquarius concauus ad excipiendam aquam, quæ inde effluat,

Ibid. de ostio Sacristiæ.

Ibid. De loco sacre imag. & Altaris in Sacristia.

Ibid. De Oratorio, aut Altari in Sacristia.

4. De Sacrist.

Inst. Ibid. De tabella orationum.

4 De Sacrist. Inst. Ibid. De Vase Aquar.

effluit, è lapide item, marmore solido sit: foramenque habeat, unde per fistulam aqua in paruulā cisternā subterraneā, vel alio derinetur: ubi commodius sit, illam ab Sacristiæ pariete procul deducere.

Vbi verò redditus exiguus est, pro eo vase aquario, quod è solido marmore præscriptimus, si tuba adhiberi poterit appensa, cui papilla affixa instar gallinæ hereat, unde aqua ad ablutionis usum sensim effluat, subiecto ut supra, sinu aquario.

Sinus autem, & vas aquarium omnino, aut aliqua ex parte in parietis concavitate, quæ hemicycli exigui formam præbent, ornate exstructum intus inhereat; nè, si foris exstaret, Sacristiæ situm impediāt.

12 Ad abstergendas manus linteum, vasi aquario proximum, ab opere, instrumentouè tornatili pendeat; idque candidum sit.

4. De Sacrist.

Labellum item cum manutergio appenso ad manus abluendas, & abstergendas.

Inst. for. sup.
lib. 2. De Mantil. vsui absterg. man.

Mantilia, quæ abstergendis manibus vsui in Sacristia parantur, ex opere, quod Damascenum dicunt, confecta sint; tanta latitudine consistent, quanta est propria tele latitudo, longitudine verò cubitorum octo, ant plurium, pauciorumue pro loci altitudine, depressione. Hæc porro mantilia tornatili ligno quod alter collocatum, beneficio ferri, quo trajectum, circumuoluatur, extensa imponantur. Quorum mantilium capita eatenus demissa sint, ut hominis stantis vsui esse possint; funiculis vero infertis hinc inde colligentur, ut per tornatile lignum circumduci queant.

Inst. fab. lib. 1.
Ibid. De Arm. sacr. Indum.

13 Armarium præterea amplum, in quo sacra indumenta asseruentur, ex tabulis nucis conficiatur.

A pavimento Sacristiæ altè exstructum fit cubitis duobus, & vnus quinque.

Capsulas ductiles habeat, easque distinctas, ac longè patentes, in quibus & pro colorum varietate indumenta sacra expansa, dispersaque & ordine asseruentur.

Super eo præterea armariola item, aut sub eo loculi ab illarum capsularum latere sint, separatim etiam exstructi: ubi sacri Calices, Patenæ, corporalia, purificatoria, vela, & alia id generis munda rectè, atque accommodatè recondantur.

Ab altero latere loculi item: in quibus illa, quæ abluenda sunt, reponantur.

Claudatur hoc tum armarium, tum armariola valuis politè, ac distinctè confectis, seris, & clauibus item distinctis.

Atque eiusmodi armaria totidem sint, quot multitudo sacræ suppellectilis poscit.

4. De Sacrist.

Primò Armarium, vel Vestiarium vnum, plurave ad indumenta conseruanda; instructa, suis capsulis, aut loculis, aliove modo, opere

reue

vere multipliciter, ordineque distincta, pro Ecclesia ratione, vel suppelletilis copia.

Vestes autem sacrae, caeteraque ornamenta, volumina item Ecclesiae vsui, ministerioque addicta, ac reliqua ecclesiastica suppellex, & Parochiales item Codices in Sacristia certis armarijs, recte, atque ordine asseruentur. Ne vero sordibus, situ, squallore, puluereque obsordescant; sed, quod ad eius fieri potest, ab omni sorde, & inquinamento pura omnia, & singula sint ac integra: ac nullo praeterea modo lacera, sed sacra, recta, nec male compacta.

14 Longuria etiam, politè confecta, funibus ductilibus, & trochleis appensa in Sacristia sint: quibus sacra indumenta, prout vsuenerit, exponantur, extendanturue.

Inst. Ibid. De longurijs ad vsum expon. sacras velles.

15 Alia praeterea armaria structura, quae caeteris supra praescriptis respondeat, fiant; unum scilicet, in quo libri ecclesiastici, ad psalmodiam, & alium Chori, & Ecclesiae usum pertinentes aptè conseruentur.

16 Alterum; in quo iura, instrumenta, & scripturae omnes sint, ad ipsam Ecclesiam spectantes; idque ubi aptius, tutiusque Archinium Ecclesiae non habeat.

17 Tertium item si Ecclesia Parochialis sit, in quo certi libri Parochiales; scilicet matrimoniorum, & baptizatorum, confirmatorum, & alia eiusmodi seruentur; tum etiam separato loco littere pontificiae, edicta Episcopalia, littere Episcopi pastorales, quae in dies promulgantur; tum alia scripta, ad Ecclesiae, uel animarum, Parochiali cure commissarum, regimen spirituale spectantia.

18 Hec tria armaria singula singulis clauibus tuto claudantur.

18 Eorum autem loco, unum solum Armarium, locis tamen, pro librorum scripturarumue ratione, intrinsecus aptè distinctum, exstrui possit; ubi, uel codicum, scripturarumue paucitas, uel Ecclesiae exiguitas, non duo, aut tria, ut supra, requirit.

20 Vestiarium in Sacristijs insignioribus ex eodem genere esse potest: in quo preciosiora indumenta reconduntur. Longitudine sit pro Sacristiae ratione: altitudine cubitorum circiter septem: profunditate duorum.

Inst. Ibid. De vest. insignio

Pars huius uestiarij inferior, duobus cubitis alta, capsulis ductilibus, loculisue constet: superior uero à tergo angustius, à fronte aliquanto latius sensim patens, nullis loculis distincta sit: sed tota sine distinctione longè patens, habeat ab uno, & altero latere totidem pro uestiarij profunditate tenues aseres erectos, fibulisque ductilibus annexos, quibus singulis à superiori parte singula longuria, inferiori suffixo fulcramento sustentata, firmiter hreant: unde sacra indumenta expansa pendeant.

Inst. Ibid. De Arm. indum. Canonicaliū

21 Si Cathedralis, uel Collegiata Ecclesia sit, habeat praeterea armaria pro asseruandis superpelliceis, caeterisque indumentis, quae Canonici, &

*alijs Chori Ministri in Choro adhibere solent: uel eorum loco capfas decem
tes, circum Sacristiam sitas: quę usui etiam sint ad seruandum Capitulo,
cum illud eo loci habetur.*

1. De Eccle-
sij & earum
cultu.

4. De Sacri-
stia.

6. vestimenta
de cons. d. 1.

5. De Eccle-
sij, earū sup.
& fruct.

6. Quę ad cul-
tū Eccl. pert.

Instr. sup. Ec-
cles. lib. 2. de
sup. Sacristiæ
Cath. Coll.
& Paroc.

22 Nemo Vasa vestes, vel alia ornamenta, sacris addicta, aut om-
nino quidquam ex sacra supellectili profani hominibus, aut ad pro-
fanum usum accommodare audeat: qui ita commodarit, grauius
arbitrio Ordinarij puniatur.

Caueant Ecclesiarum Rectores, alijsue ministri, ne aulea, peristro-
mata, tapetia, aliaque supellectilis, & ornamentorum genera Ecclesię,
aut Sacristię addicta ad domesticum usum ullo modo umquam adhi-
beant: nec uerò alijs utenda dent. Vestes autem sacre, aliaque indu-
menta, Missę, diuinorumque officiorum cultui dicata, in vulgus cui-
quam exposita ne sint; sed armario, vestiarioque inclusa, clauis ob-
seruentur; neque laicorum manibus contrectentur, vt antiquo Cano-
ne cautum est.

25 Vt in omni Ecclesia, Altari, Sacristia, omnique sacra supellectile
inter munditiaque eluceat; id quod etiam Innocentius III. Pontif.
in Concilio Lateranensi cauit, magna cura, & diligentia à Sacerdoti-
bus, Clericis, alijsque Ecclesię Ministris adhibenda est. Quamobrem,
quę de hoc genere toto, regulę, Cōcilij huius auctoritate, per nos enu-
cleatè perscribentur, instar instructionum, eę ab omnibus, & singulis,
quorum interest, vbi primum in vulgus edentur, accurato studio ser-
uentur, atque inducantur in usum. Quę sequuntur, videantur in Tit.
De Missis sine cantu. 41.

24 Sacrarum rerum munditia diuinorum officiorum religioni de-
bita, Ecclesiasticis sanctionibus cum precepta sit, tum decretis Prouin-
cialibus generatim, vniuersęque renouata est, vt certis regulis editis
speciatim diligentius prescripta pro curę commissę officio, ab ijs, quo-
rum interest, in omni Ecclesia seruetur, Metropolitanis cura, auctori-
tateque eo de genere omni instructio diligenter ordine contextatur: at-
que ad sum Prouincię edatur, quò magis rerum diuinarum cultus, su-
pellectilisq; Ecclesiasticę nitore, vndique decorè, & religiosè colluceat.

25 Sacristia } Cathedralis } Ecclesia supellex eadem, & forma eius-
} Collegiata, & } de est; differens tantū eo in numero, quo
} Parochialis } suo quoq; loco infra sigillatim dicitur.

Instrumenta ferrea ad usum conficiendi hostias; in Cathedrali duo; in
Collegiata vnum; in Parochiali nullum.
Vasculum vnum, pro asseruandis hostijs magnis.
Vasculum item vnum pro ostijs paruis.
Capsule corporalium, bina.
Sacculi Calicis duo.

Sacculus Pixidis.

Theca calicum numero tot, quot sunt Calices.

Mantilia grandia, appendenda, ubi manus lauantur: in Cathedrali 12.
in Collegiata octo: in Parochiali quinque.

Mappa ad usum Altaris Sacristie; in Cathedrali quinque, in Collegiata & Parochiali tres.

Tapetia, Sternenda, ubi Sacerdos se induit; in Cathedrali duo saltem, in Collegiata, & Parochiali vnum, aut eorum loco clathra lignea.

Tapetum decens paritur, quo is Sacristie locus sternatur, ubi Sacerdos sacrum facturus, se induit. Vbi vero pre inopia non potest, loco tapeti, tabulatum, instar clathrati operis, sit, a pavimento alte extructum vncijs sex; ita tamen exiguis foraminibus quadratis, trium scilicet unciarum tantum, plenum sit, vt stantis Sacerdotis pedes non offendant.

Inst. for. sup. lib. 2. De Tapeto &c.

Crepidarum mundarum paria tria in Cathedrali, & Collegiata, in Parochiali vnum. si quando opus est, calceos luto inquinatos deponi.

Tabellae } Cathedralis } Ecclesie Sacristie hic subsequuntur.
} Collegiata }
} Parochialis }

Tabella de sacris reliquijs in Basilica Cathedrali, Ecclesijsq; Collegiatis, & Parochialibus reconditis. De sanctorum Reliquijs, nu. 3.

Inst. sup. Eccl. lib. 2. De Tabellis Sacristie Cath. Coll. & Par. Eccl.

Tabella Indulgentiarum eisdem Ecclesijs perpetuo concessarum. De Indulgentijs. nu. 7.

Tabellae binæ in Cathedrali, & Collegiata, & Parochiali, vna de orationibus preparatorijs, ad usum Sacerdotum, qui celebraturi sunt.

Tabellae binæ in Cathedrali, Collegiataque Ecclesia, in Parochiali vna, orationum, quas pronuntiant Sacerdotes, dum sacras vestes induunt. Suprà, nu. 10.

Tabella distributionis horarum pro Missis celebrandis. De Ministris Eccl. 31. & de Missa Parochiali, nu. 9. De Missis sine cantu, nu. . . .

Tabella præterea, de Missis, commemorationibus, funeralibus, & alijs eiusmodi officijs: que in singulas hebdomadas, certis statis diebus, vel ab vniuerso Capitulo, vel à Parocho, vel ab vniuerso Clero Ecclesie; vel ab vnoquoque Sacerdote Capellano in singulis Altaribus, Capellaniue ex fundatione, institutione, aut legati; eleemosynæ uè nomine, aut aliqua alia obligatione præstari debent. De Ministris Eccl. 40.

Tabellam quoque appensam ad Concilij primi Prouincialis præscriptum; in qua Tabella, & Missæ, & Anniversaria singula, ordine notata sint; quæ vel ab vniuerso illius Ecclesie Clero, vel ab vnoquoque in singulos dies, hebdomadas uè peragi, præstari uè debent. Ac reliquas item tabellas, ex instructionum præscripto, alias uè,

4. De Sacristi.

Episcopi iussu confectas.

Tabella, quæ diptica dicitur, de singulis Episcopis, qui in Ecclesia Cathedrali, ordine præcellerunt. Pro quibus Episcopis in Missæ cris aliquando precandum est.

4. De Sacristia. Sit in Sacristia item tabella, in qua singuli Episcopi, qui Ecclesie illi præfuerunt, notata temporum ratione descripti sint; ut frequentius Sacerdotes commeminerint pro illis preces, & Sacrificia offerant. De Iurisdic. Episc. nu. 12.

Tabella processionum, una. De Punctatorib. 32. & de Process. 16.

Tabella una de distinctione officij simplicis, & duplicis, pro Romani ritus vsu: aut solemnibus, & non solemnibus, pro Ambrosiani instituti ratione. De diu. offic. 21. 22.

Tabella de certis statis horis diuinorum officiorum, & pulsationis campanarum. Ibid. 12.

Tabella colorum: in qua scilicet colores demonstrantur, qui singulis diebus, & sanctæ matris Ecclesie, instituto adhibentur.

Tabella Clericorum, qui eisdem Ecclesijs adscripti sunt. De Min. Eccl. 60.

Tabella de ijs, quacumque ad Ecclesie cultum, decorem, ac nitorem pertinent. Supra 23.

Tabella, de cauendis in Choro. De diu. offic. 78.

Tabella denique alia, numero plures, quæcumque de ritu, disciplina, & ecclesiastica edentur.

Tabella instar Calendarij, selectorum decretorum, sanctionum, Constitutionumque; tam Pontificalium, quam Episcopali, quæ certis anni diebus euulgari debent. Eeq; in Cathedrali, & Parochiali; in Collegiata verò si ibi cura animarum geratur; alias secus. De iurisd. Episc. 9.

Tabella regularum de oratione quadraginta horarum.

Tabellæ duæ, pluresuè de diuersis orationibus, pro varietate temporum, vsui fidelium, ad eam orationem conuenientium. De oratione Quadr. hor. 10.

Tabella de officijs Parochialibus: in Collegiata, si in ea animarum cura geratur; alias contra. De Parochijs. 56.

Tabella Sacerdotum confessoriorum in Collegiata si curata etiam sit. De confess. 31.

Tabella duæ excommunicationum; una latino, altera vulgari sermone explicata; in Collegiata vbi etiam curata sit. De Censuris. nu. 11.

Tabella excommunicatorum, & interdictorum. Ibid. nu. 7.

Tabella festorum dierum, qui ex præcepto, vel ex consuetudine, votuè coluntur; in Collegiata vbi animarum cura in ea exerceatur. De fest. dierum cultu. 36.

Tabellæ propriæ Cathedralis Ecclesie, sequuntur. videlicet

Tabella

Tabella de professione fidei. De profes. fid. 4.

Tabella de titulis, dignitatibus, Canonicatibus, prebendis, & reliquis beneficijs, officijsque Ecclesie: hæc communis etiam est Collegiatæ. De Ministris. Eccl. 40.

Tabellæ de Missis, officijsque diuinis, quæ ab Episcopo ex decreto Pröuincia li quarto, atque ex consuetudine Ecclesie solemniter peraguntur. De Missa, & resp. Pont. j.

Tabella rursus, perpetua de officijs, functionibusuè item perpetuis Archipresbyteri, Archidiaconi, & reliquorum singulorum, dignitates, Canonicatus, aut alia beneficia in Ecclesia Cathedrali obtinentium. De Ministris Eccl. 40.

Tabella una, pluresuè perpetuè item de his officijs, ut potè.

De Officio Presbiteri.

De Officio Magistri ceremoniarum.

De Officio Sacristæ.

De Officio Mansionariorum.

De Officio Custodum.

Tabella hebdomadaria, eiusmodi officiorum. De Ministris. Eccl. 31.

Tabellæ propriæ Collegiatæ Ecclesie, subsequuntur.

Tabella de Titulis, dignitatibus, &c. ut supra.

Tabella una, pluresuè perpetuè de muneribus, functionibusuè Prepositi, aut Archipresbyteri, aut Decani, aut alterius, qui in Ecclesia Collegiata primarium locum tenet; & reliquorum etiam singulorum Canonicatus, dignitates, officianè in eadem Ecclesia obtinentium.

Tabella item una, pluresuè perpetuè item de his officijs ut potè.

De Officio Sacristæ.

De Officio Custodum, aliorum uè id generis.

Tabella hebdomadaria eiusmodi officiorum. ut supra. De Ministris Eccl. 31.

Tabellæ communes Cathedrali, & Collegiatis Ecclesijs, sequuntur.

Tabella de statutis Canonicis, Capitularibusuè.

Tabella triplex regularum de Punctionibus. De Punctionibus. 3.

Tabella de regulis Capitulorum, congregationum uè Canonicorum Sacerdotum, & Clericalium.

Tabella de functionibus minorum & maiorum ordinum. ut supra.

Tabella statutorum dierum, quibus decreta, uel Canonici, uel Clericali disciplina ex Constitutione Pröuinciali legenda sunt. Quæ ad capitula pert. nu. . . .

Tabellæ propriæ Parochialis Ecclesie, hic sequuntur.

Tabella de Capellis, titulis, Altaribusque eiusdem Ecclesie. De Eccl. fabrica. 76.

Tabella.

Tabella officiorum Parochialium. De Parochijs. 56.

Tabella, regularum de Punctationibus.

Tabella de regulis congregationum Sacerdotalium, & Clericalium.

Tabella de Votis, pijs uē consuetudinibus loci, oppidiū Parochialis. De fest. dier. cultu. 30.

Tabella commemorationis eorum qui eleemosynas obtulerunt pro Missis celebrandis. De Missis sine cantu. 27.

Tabella legatorum, & debitorum decimarum. Quæ pert. ad Pontificum, &c. 33.

*Inst. for. sup.
De Tabellis,
&c. lib. 2.*

Tabellæ, quæ multiplices, uariæque supra præscriptæ, in Sacristia affiguntur, non quernæ, non nucæ, neque denique è ligno suboscuro sint, sed ex abiete, alia uē id generis arbore albicante, ut nè litterarum paginae, quæ illis agglutinabuntur, reddantur obscuriores, sed illustres potius ex albedine ligni, cui affiguntur. Ad quarum tabellarum ornatum coronices ab omni parte adhibeantur, eaque expolitæ, aut præclare pictæ, aut etiam inauratæ, pro ratione paginarum, quæ ipsis tabellis affiguntur.

	} Cathedralis	
Libri etiam	} Collegiatæ	} Ecclesiæ Sacristiæ, hic ordine notantur,
Communes	} Cū cura animarū	
	} Parochialisque	

*Inst. sup. Ecc.
lib. 2.*

Liber anniuersarius, isque unus de sacerdotibus celebrantibus in quo scilicet libro, sua manu notent, subscribant uē Sacerdotes, qui singulis diebus in ea Ecclesia Missæ Sacrum fecerint. De Missis sine cantu. 22.

Liber rursus, idemque anniuersarius de Punctationibus Sacerdotum, qui non celebrant, Ibidem. 23.

Liber item anniuersariorum, quæ quotannis celebrata sunt.

Liber, seu volumen vnum constitutionum variarum Pontificalium quæ in singulos annos editæ sunt, atque edentur in posterum. De Iurisdictione Episc. 5.

Liber item vnus, seu volumen decretorum, edictorum, & aliarum id generis sanctionum Episcopaliū. Ibid. nu. 8.

Bibliorum sacrorum volumen vnum.

Concilij Tridentini volumen vnum.

Concilij Prouincialis vniuscuiusque Mediolanensis, volumen vnum.

Synodi vniuscuiusque diœcesanæ volumen vnum.

Liber, seu exemplum vnum decretorum visitationis Apostolicæ.

Liber etiam vnus harum instructionum.

Liber historia probatæ de Reliquijs Sacris, in Ecclesia reconditis. De sacrorum Reliquijs. 35.

Liber Canonum pœnitentialium.

Liber de Baptizatis. Quæ pert. ad sac. Bapt. 30.

Liber

- Liber de confirmatis. *Que pert. ad sacr. confir. 33.*
 Liber de matrimonio iunctis. *Que ad sacr. Matr. pert. 50.*
 Liber de statu animarum. *De diligen. adhib. in statu vniuscuiusque Parochia cognoscen. 3.*
 Liber de votis, & pijs consuetudinib. *De fest. dier. cultu. 27.*
 Liber distributionis eleemosynarum factæ quotannis adhibito Parocho. *De piorum locor. admin. 47.*
 Liber formularum de denunciationibus dierum festorum, & omnis cuiuscumque generis, ad Parochi munus pertinentis.
 Liber seu uolumina litterarum, & instructionum pastoralium de solemnitatibus, de sacris temporibus, & alijs.
 Liber, consecrationum Ecclesiarum, Altarium, Cæmeteriorum, & Campanarum benedictionum. *De Eccl. consecr. 6.*
 In Cathedrali Ecclesiæ Sacristia tantum sint formæ, seu designationes baptisterij, Sacrarij, Reliquarij, & aliarum omnium singularumq; rerum, operanone, que his duobus instructionum libris commostrate sunt.
 Baptisterij, Sacrarij, tabernaculi, lunule, vestium, aliarumque eiusmodi rerum forma, instructionum nostrarum libro demonstrata, in omni Ecclesiæ Cathedrali Sacristia ponatur; ad cuius similitudinem relique, que in alijs Ecclesijs adhibentur rectè confici possint. 4. de Sacrist.
 Liber item de peregrinis, Paschæ tempore in Ecclesia Cathedrali sacram Communionem sumentibus. *De sanctæ Euch. in Eccl. admin. 4.*

Libri cõmunes { Cathedralis
 &
 Collegiate, que
 caput plebis sit } Ecclesiæ Sacristiæ hi sunt.

- Liber vnus de distributione sacrorum oleorum.
 Corpus vnus iuris Canonici.
 Libri proprij Parochialis Ecclesiæ Sacristiæ tantum, hi quoque sunt.
 Liber descriptionis bonorum, & iurium Ecclesiæ.
 Liber de vita sancti Patroni Parochialis Ecclesiæ. *De fest. dier. cultu. 34.*
 Supellex instrumentalis Cathedralis, Collegiate, & Parochialis Ecclesiæ, est que sequitur.
 Tripodes cum suis patellis, vasibusuè focarijs, in Cathedrali tres; in Collegiata, duo; in Parochiali vnus.
 Forcipes ferrei, in Cathedrali tres; in Collegiata duo, in Parochiali vnus.
 Cochlearia ferrea; in Cathedrali, Collegiata, & Parochiali totidem, quot forcipes.
 Vasa olearia maiora, ad vsum olei lampadum recondendi, in Cathedrali, tria; in Collegiata duo; in Parochiali vnus.
 Vasa minora, que gutti dicuntur, ad illum ipsum usum; in Cathedrali, Collegiata.

legiata, & Parochiali totidem.

Infundibula, & vasa duo in Cathedrali, & Collegiata; in Parochiali vno vnum, ad olei, è vase maiusculo depromendi; rursusque in alterum minusculum infundendi vsum.

Inst. for. sup. Forma eiusdem supelletilis instrumentalis est, prout infra.

lb. 2. De alt. Tripus ad thuris adolendi vsum, cum Missa, & vesperis solemniter sunt, è Patella, aut vase focario constet: in quo ignis, prunaud accensa tenetur: è ferro autem, aut ex auricalcho fit. Cui tripodi adiungatur etiam cochleare cum manubrio adunco, & forcipe ad primas excipiendas.

Vasa, in quibus oleum ad vsum lampadum recondetur, è lapide sunt, aut è querno saltem ligno; operculis item consent aptè compositis.

Guttus olearius, in quem scilicet è vasibus oleum infunditur, è stanno, aut saltem ex ferrea lamina tenui confectus, ore satis patulo sit; è quo ostilium excitetur rostri instar, per quod tenui fluxione oleum in lampades transeat.

Infundibulum eiusmodi sit, quo oleum ex vasibus lapideis querecinè haustum, in guttum effundatur: cuius infundibuli manubrium extremum reflexum sit, vt appendi possit.

Scopula parvula ex cannulis palustribus, ad deterfionis vsum in Cathedrali decem; in Collegiata sex; in Parochiali quattuor.

Scopæ maiores, in Cathedrali, & Collegiata quinque, in Parochiali duæ. Scalæ gestatorie; quarum vna altior sit, in Cathedrali tres, in Collegiata, & Parochiali duæ.

Ligones, in Cathedrali tres, in Collegiata, & Parochiali duo.

Basilla totidem.

Hastilia, seu perticæ in Cathedrali, & Collegiata quinque, in Parochiali duo.

Longuria totidem, plurauè.

Spongiæ grandiusculæ, in Cathedrali quattuor, in Collegiata duæ, in Parochiali vna.

Rutra, in Cathedrali, & Collegiata duo; in Parochiali vnum.

Vbi autem prædicta instrumenta asseruentur, videatur Tit. de loco, vbi feretra, & cætera id generis asseruentur, post tit. de Cæmiterij.

4. De Sacrist. 26 In Sacristia ipsa silentium seruetur accuratè; neque in eam pateat aditus laicis, nisi necessariò.

1. De off. Sacristæ.

Laicos ibidem versari ne patiantur Sacrista.

De Vase aquæ Sanctæ.